

Што нема да се финансира со мерката 302 од Програмата?

- даноци, вклучувајќи даноци на додадена вредност,
- купување, изнајмување или закуп на земја и постојни објекти
- казни, финансиски казни и трошоци од судски спорови,
- оперативни трошоци,
- користени машини и опрема,
- банкарски давачки, трошоци за гаранции и слични давачки,
- придонеси во натура,
- купување на права за земјоделско производство, животни, годишни рестенија и нивно засадување,
- секое одржување, амортизирање и трошоци за наем,

Кои се финансиските услови кои треба да се исполнат?

- Стапката на кофинансирање од националните и ЕУ фондовите е 50% од вкупните прифатливи трошоци
- Вкупни прифатливи трошоци по апликација се од 5 000 до 200,000 Евра
- Апликантите може да поднесат апликации во вкупна вредност од 250 000 Евра од вкупните прифатливи трошоци во програмскиот период 2007 -2013. Претходниот проект мора да биде успешно реализиран односно да е завршена последната исплата за да апликантот може да поднесе нов проект.
- Активностите во рамките на прифатливите трошоци мора да се изведат после потпишувањето на договорот со АФПЗРР, со исклучок на физлибилити и технички студии, во рамките на процентот одобрен во мерката.
- Во трошоците предвидени во инвестицијата прифатливо е 5% од вкупната вредноста на инвестицијата да се искористат за подготовка на бизнис план или во случаи на инвестиции за конструкција 12% од вкупната вредност на инвестицијата прифатливо е да се искористат за исплата на архитектонски, инженерски или други консултантски услуги, или фисибилити студии.
- Корисниците мора да ги чуваат сите финансиски документи 5 години по завршување на инвестицијата

Што е ИПАРД?

ИПАРД програмата претставува збир на мерки за спроведување на политиката за рурален развој која се стреми кон зголемување на конкурентноста и модернизација на земјоделското производство, постигнување на квалитетна и безбедна храна, усогласување со стандардите на Европската Унија за квалитет, здравје, безбедност на храната, здравјето на животните и животната средина, одржливо управување со природните ресурси и подобрување на условите за живот во руралните средини и руралната економија. Програмата ја зголемува можноста за пристапување до финансиски средства за инвестирање во скапата модернизација на економски одржливи земјоделски стопанства и прехранбената индустрија со цел да постигне согласност со минималните стандарди на Европската Унија.

Каде да аплицирате?

Апликацијата со сите потребни пропратни документи треба да се достават до Агенција за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој.

За повеќе информации:

Тело за управување со ИПАРД Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство

Ул. Беласица 2, 1000 Скопје
Телефон: 02/ 3109 809
www.mzsv.gov.mk
www.ipard.gov.mk

Агенција за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој

Ул. Скупи 3а
1000 Скопје
Телефон: 02/ 3097 450
www.ipardpa.gov.mk

*Во рамките на ЕУ Инструментот за
предпристапна помош за Рурален развој (ИПАРД)
– Национална Програма за Земјоделство и
рурален развој 2007-2013 поддржано од:*

ИПАРД ПРОГРАМА ЗА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА 2007-2013

Мерка 302:

**Диверзификација и развој на рурални
економски активности**

**Министерство за земјоделство, шумарство и
водостопанство**

Цел на мерката:

Целта на оваа мерка е создавањето на нови работни места и при одржувањето на веќе постојните преку развојот на активностите во микро бизнисот, а со тоа и подигнување на нивото на економската активност во руралните области и запирање на раселувањето на населението во руралните области

Кој може да аплицира?

Земјоделски производители регистрирани во Регистарот на фарми при МЗШВ, дефинирани правни лица (микро-претпријатија) регистрирани според Законот за трговски друштва или Законот за вршење на занаетчиска дејност.

Кои се генералните критериуми за да се аплицира?

- Доказано професионално искуство на апликантот
- Да покаже финансиска и економска одржливост на инвестицијата преку бизнис план
- Да нема заостанати долгови према државата
- Локацијата каде ќе се имплементира проектот да е во дефинираните рурални подрачја
- Да докаже сопственост или договор за користење / концесија на земјиштето за минимум 5 години; посебни барања има во случај на градежни работи, подобрување на систем за иригација
- Инвестицијата да е во согласност со релевантните национални стандарди за животна средина, хигиенска пракса и добросостојба на животните на датата на склучување на договорот и да е во согласност со минималните релевантни ЕУ стандарди на карј од реализација на инвестицијата.

Кои сектори се поддржани со оваа мерка и под кои услови?

Рурални микро-претпријатија:

- Воспоставување на капацитети за преработка во и надвор од фарма (за овошје, зеленчук, мед, медицинско масло/ билки и зачини, печурки)
  - Конструкција / модернизација на градби
  - Опрема за пакување, капацитети за складирање и друга опрема
  - Преработка на наменски прехранбени производи, користејќи ресурси од фармата или суров материјал од локалните производители (со минимум едногодишен договор за набавка)
  - Големина на потребните капацитет: за производство на овошје и зеленчук минимум 0,5 ха сопствена плантажа; за производство на млечни производи минимум 10 глави млечни крави, 150 овци или 50 кози, за производство на мед минимум 30 пчелни кошници, за производство на медицинско масло/билки и зачини согласно со официјалната листа 0,75ha, и за производство на печурки 30m²
- Воспоставување на собирни центри за печурки и медицинско масло/билки:
  - Конструкција / модернизација на градби
  - Набавка на опрема
  - Апликанти можат да бидат само земјоделски кооперативи кои мораат да имаат лиценца за собирање диви печурки, лековити/ароматични билки и зачини, зрнести плодови
- Конструкција / модернизација на капацитети за култивација на печурки вклучувајќи и производство на компост
- Воспоставување на работилници за традиционални занаетчиства:
  - Конструкција / модернизација на градби
  - Набавка на опрема за пакување
  - Активности за маркетинг
  - Воспоставување на продажни места
- Воспоставување на работилници за поправка

Рурален туризам:

- Реконструкција / конверзија на куќите на фармите за туристички активности вклучително и рекреативни објекти:
  - Обновување и адаптација на куќите на фарми за сместувачки капацитети (максимум 20 кревети)
  - Воспоставување на сервиси за кетеринг, пробување и продажни места
  - Воспоставување на рурални музеи
  - Во случаи на реконструкција на вински визби или куќи на винарска фарма, апликантите мора да имаат годишно производство на вино од минимум 20hl до 400 hl
- Во случај градбата да се наоѓа во заштитено културно подрачје или е лоцирана во заштитена зона, апликантот мора да ја усогласи градбата со релевантните национални стандарди
- Инвестициите во рекреативни капацитети мора да бидат придружени со сместувачки капацитети.